

Geologie. De hobby van Arthur Kwantes

opgetekend door Geert Willemen

Hoewel een interview met Arthur al eens eerder in ons verenigingsboekje heeft gestaan (2010, nr2), verdient hij het toch om een tweede artikeltje aan hem te wijden. Niet vanwege de spannende verhalen, of heldhaftige daden, want die zijn er niet zoveel binnen de hobby van Arthur. Maar wel vanwege zijn door de jaren heen binnen onze vereniging opgebouwde staat van dienst. Voor Arthur is de kwalificatie 'veelzijdig' niet toereikend. Voor hem past op zijn minst "alleszijdig." Voor zover ik weet, is er niemand binnen onze afdeling, die zó lang en op álle fronten actief is, of is geweest. En dan bedoel ik ook écht actief. Om een aantal van die activiteiten te noemen: medeoprichter van onze afdeling Midden-Brabant en eerste voorzitter daarvan - 10 jaar lang, leider van de werkgroep fossielen - al meer dan 13 jaar, lid van de werkgroep gesteenten, de werkgroep mineralen en de werkgroep zand, bezoekt elke maand alle werkgroepbijeenkomsten, nam tot voor 2 jaar deel aan alle excursies, werkte mee aan promotieactiviteiten in de openbare bibliotheek en "ons" museum, is van de partij bij jeugdactiviteiten, is een vaste gast bij lezingen, op verenigingsavonden en jaarvergaderingen, is bibliothecaris, vaste schrijver in ons verenigingsboekje, stuurt altijd de oplossing van de puzzel in, en er is nog zoveel meer. Alleszijdig dus! Geweldig! Petje af!

Vanwaar die brede belangstelling en betrokkenheid? Arthur is een bèta-man. Exacte vakken als algebra, meetkunde, stereometrie, scheikunde waren zijn lievelingsvakken. Er zit iets wetmatigs in de materie, er valt heel veel in te onderzoeken en te ontdekken. "Je ziet iets, bent nieuwsgierig en dan ga je uitzoeken wat het kan zijn, of hoe het werkt. Dat is met geologie evenzo. Natuurlijk zat die belangstelling er van kinds af aan in." De interesse in het onderzoeken van de natuur werd extra aangewakkerd door zijn



onderzoeken en ontdekken

jeugdige biologieleeraar, die met meerdere vrijwilligers-studenten op de zaterdag onderzoek deed betreffende de theorie van Mendel m.b.v. fruitvliegjes. Als er geen geologie had bestaan, was zijn hobby de natuur geworden, iets met planten.

Maar het liep anders. Met enkele vrienden op vakantie in Retranchement in 1962, was het een vaste gewoonte om een Trappist te gaan drinken in hotel Noordzee. De eigenaar verzamelde haaiantanden en had die in een vitrinekast uitgesteld. In de maneschijn zouden ze het best te vinden zijn. "We zijn een keer gaan zoeken, natuurlijk, maar ik heb niets gevonden. Later - met Ans op vakantie in Westkapelle - ontdekte ik langs de weg naar zee gruis van kapotte "shell-schelpen." "Ik dacht: dan zullen er ook wel helen liggen. Na goed zoeken vonden we ze en hebben toen al een behoorlijke verzameling mee genomen. Naderhand hebben we op het strand van Domburg en Westkapelle ook hele mooie opgeraapt.

Toen we kinderen hadden, gingen we regelmatig naar de Eifel, waar ik een keer bij wegwerkzaamheden een paar (kapotte) brachiopoden vond. Echt verzamelen deed ik niet. Wat ik vond interesseerde me en daar bleef het bij."

Aan het zoeken in het wilde weg kwam een einde toen er in 1985 Tilburg een afdeling van de NGV werd opgericht, waarvan Arthur direct maar de eerste voorzitter werd. "Daar werd informatie uitgewisseld en werden excursies georganiseerd. En sindsdien heb ik een heel gevarieerde verzameling opgebouwd. Mijn eerste fossiel was een Pecten, mijn eerste steen een vuursteen met mooie banden erin van het strand bij Dieppe. De eerste excursie met onze afdeling ging naar Wissant. We zijn met heel veel excursies mee geweest. Naar Oostenrijk, naar de Eifel, de Ardennen, Hannover, de Harz, naar de Enci - daar mocht je in het begin nog met de auto tot aan de gesteentewand rijden - en de Laura, naar de Schwäbische Alb en nog veel meer. Allemaal heel interessante gebieden, steeds verschillende groeves, iedere keer andere fossielen en gesteenten. En het was altijd even leuk en even gezellig. Een leuke anekdote bijvoorbeeld: Tijdens een excursie naar de Enci zaten 3 dames op een grote steen, met 2 zee-egels erin; maar de dames hadden nog niets gevonden.



een heel gevarieerde verzameling

Het boeiende aan fossielen zoeken is de eerste vondst van iets. Je eerste pantoffelkoraal is heel bijzonder, je tiende niet meer. Wel fascinerend is, dat jij de eerste bent, die het diertje of plantje na vele, vele miljoenen jaren weer tevoorschijn brengt.



Cypraea moneta

Een mooiste vondst (red: is ook een lastige vraag) heeft hij eigenlijk niet. Het verhaal achter een vondst maakt hem tot bijzonder. Zo bijv. het kaurischelpje (*Cypraea moneta*), ooit ruilmiddel om slaven te "kopen"; zo'n VOC-schip vergaat op de Noordzee, na jaren gaan die kisten kapot en spoelen de schelpjes aan bij Cadzand of Westkapelle. En dan is het heel bijzonder, dat ik zo'n schelpje vind. Zo is ook een windkanter speciaal: die zwerfkei, door rivieren aangevoerd, duizenden jaren blootgesteld aan de striemende wind op de kale zandvlakte tijdens de ijstijd en daardoor afgeslepen is en zijn mooie vlakke kanten heeft gekregen."

Tijdens het interview proef ik een beetje een echte gesteentenman in Arthur. "Het is jammer dat ik al zo oud ben, anders zou ik graag nog een keer naar Noorwegen gaan, om daar gesteenten te gaan zoeken." "Ik zou wel een nieuwe start willen maken met gesteenten, maar in

Noord Brabant is niet zoveel te vinden." "Werkgroepen waren er in het begin nog niet, maar toen had ik al wel veel stenen uit het grind van de Maas. Er stond een artikel van Peter Bosch in Grondboor en Hamer over afzettingsgesteenten van de Maas, met een plattegrond (red. Grondboor en Hamer, 1976, nr. 1). Hij stroomt door gebergteformaties uit het Trias, Jura, Krijt, Carboon en Devoon en overall neemt hij gesteenten mee. En op de plattegrond was precies aangegeven waar die gesteenten te vinden waren. Dat vond ik toen heel interessant." "Ik ben met Joost in Delft naar een cursus gesteenten herkenning geweest." "Mieke en ik hebben voor een club dames in Berkel-Enschot een verhaal gehouden over zand en over fossielen. Eind dit jaar doen we een verhaal over stenen. Dan doe ik vooral de zuidelijke zwerfstenen (die van de Maas) en Mieke de noordelijke."



een opdracht voor de hele groep in de fossielenzaal van het Natuurmuseum

En toch vol enthousiasme geeft hij al 13 jaar leiding aan de werkgroep fossielen. Als er eigenlijk geen agendapunten meer zijn, komt zijn creatieve talent naar boven en heeft hij voor ons een leuk verhaal over een vindplaats, of een bepaald fossiel, brengt dan een deel uit zijn verzameling mee en koppelt daaraan een opdracht voor de hele groep. Ook introduceerde hij de quiz binnen de werkgroep. Om beurten bedenkt iemand vragen en opdrachten, waaruit weer de nodige kennis wordt vergaard of opgefrist. Vanaf het begin stelt hij de agenda samen, leidt de bijeenkomsten en zorgt tevens voor de verslaggeving ervan. Wat zouden wij moeten zonder zo'n actieve Arthur!

Hoewel Arthur aan afbouwen en opruimen denkt, hopen wij met zijn allen, dat hij nog heel lang net zoveel van geologie en onze vereniging mag genieten, als wij al die 28 jaar van hem hebben mogen genieten.

Arthur, hartelijk dank, dat je ook weer aan dit interview hebt willen meewerken.

Dit interview is eerder gepubliceerd in het verenigingsboekje van de Nederlandse Geologische Vereniging, afdeling Midden Brabant, jaargang 26, nummer 2, juni 2013